

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут філології

Кафедра германської філології

Погоджено

Професор з науково-методичної
навчальної роботи

Жильцов О.Б.

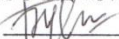
2017 р.

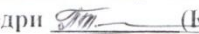
ПРОГРАМА

комплексного екзамену з німецької мови та зарубіжної літератури

Напрямок підготовки 6.020303 Філологія (мова і література (німецька))

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Затверджено
на засіданні кафедри германської філології
Протокол № 8 від «07» березня 2017 р.
Завідувач кафедри (Буніятова І.Р.)

Затверджено
на засіданні кафедри світової літератури
Протокол № 7 від «01» березня 2017 р.
Завідувач кафедри (Ковбасенко І.О.)

Київ 2017

Програма комплексного екзамену з німецької мови та зарубіжної літератури для студентів напряму підготовки 6.020303 Філологія (мова і література (німецька))
Освітній рівень: перший (бакалаврський) / Упорядник: кандидат педагогічних наук, старший викладач *Шапочкіна О.В.* – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017. – 22 с.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма формує вимоги до змісту та форм кваліфікаційних випробувань, які мають на меті визначення рівня теоретичної та практичної підготовки випускника рівня «бакалавр» до подальшої професійної діяльності, передбаченої освітньо-кваліфікаційною характеристикою бакалавра з напрямку: філологія (мова і література (німецька)).

Комплексний державний екзамен спрямований на виявлення практичної та теоретичної підготовки бакалавра філологічної освіти до виконання освітніх задач, встановлених державним освітнім стандартом.

Комплексний державний екзамен спрямований на виявлення загальних та спеціальних (професійних) компетенцій бакалавра філології, що визначають його готовність до вирішення професійних завдань, встановлених державним освітнім стандартом, які сприяють його конкурентоспроможності на ринку праці та продовженню навчання в магістратурі.

Програма містить перелік основних розділів дисциплін, що виносяться на державний екзамен, і список рекомендованої літератури; затверджується вченою радою Університету й доводиться до відома студентів не менш, ніж за шість місяців до початку державного екзамену. Перед екзаменом рекомендується проведення оглядових лекцій і консультацій.

Екзамен проводиться в усній формі протягом одного дня. Час опитування одного студента складає не більше 30 хвилин. За необхідності за рішенням екзаменаційної комісії дозволяється використовувати довідкову літературу.

2. ВИМОГИ ДО СТУДЕНТІВ НА ДЕРЖАВНОМУ ІСПИТІ З ПЕРШОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Професійна підготовка фахівця – це формування розвиненої, компетентної, здатної швидко адаптуватися до динамічних умов діяльності особистості на основі удосконалення змісту й технологій навчання студента. Відтак глобалізація та демократизація сучасної вищої освіти вимагає широкого впровадження та використання новітніх освітніх технологій, які здійснюються в межах Болонського процесу.

На державний екзамен винесено основні питання з практики усного та писемного мовлення, теоретичної та практичної граматики німецької мови, країнознавства Німеччини та зарубіжної літератури.

Це надасть змогу перевірити стан підготовки майбутніх вчителів іноземної мови та зарубіжної літератури, виявити їхнє вміння самостійно поповнювати свої знання, орієнтуватися у швидкому потоці наукової інформації з питань наук гуманітарного циклу: філології, лінгвістики, літертури; вільно будувати висловлювання німецькою мовою та складати повідомлення із запропонованої теми, вести діалог або дискусію, переладати та переказувати текстовий матеріал тощо.

Державний екзамен з німецької мови та зарубіжної літертури охоплює основну тематику, яка стосується діяльності людей у сучасному світі, а саме: *лексичний блок* (діяльність людини, взаємовідносини людини і оточуючого світу, професійна діяльність тощо), *граматичний блок* (морфологія, синтаксис та пунктуація німецької мови), *лексикологічний блок* (вміння вільно будувати висловлювання із використанням різних видів словникового складу німецької мови – метафор, епітетів, порівнянь тощо); *мовно-історичний блок* (знання найважливіших історичних подій Німеччини та німецькомовних країн та особливостей розвитку літературної німецької мови та її діалектів); *краєзнавчий блок* (соціальний та суспільний розвиток Німеччини та німецькомовних країн); *фонетичний блок* (вміння висловлюватися із урахуванням чинних вимог до німецької вимови); *блок із зарубіжної літератури* (вміння всебічно характеризувати літературну діяльність того чи іншого автора та вміти проаналізувати специфічні особливості творів).

Державний екзамен з німецької мови та зарубіжної літератури повинен виявити знання як основних, так і допоміжних лінгвістичних дисциплін, показати глибину розуміння суті мовних явищ; знання обов'язкової та додаткової спеціальної літератури, належне володіння практичними навичками таких видів іншомовної мовленнєвої діяльності як: аудіювання, читання, говоріння та письмо.

Структура екзаменаційного білета:

I. Переказ прочитаного тексту.

II. Завдання з граматики.

III. Розмовна тема.

IV. Висвітлення питання з циклу зарубіжної літератури.

Комплексний державний іспит із першої іноземної мови та зарубіжної літератури передбачає перевірку та оцінку сформованості у студентів мовної, комунікативної, мовленнєвої, країнознавчої, літературознавчої та професійної компетенції, наявності у студентів ґрунтовних знань мови, мовознавства та основ навчання іноземної мови, а також вмінь реалізовувати ці знання в майбутній професійній діяльності.

На іспиті студенти повинні продемонструвати вільне володіння першою іноземною мовою на базі лексичного запасу в обсязі програмних вимог (близько 4500 лексичних одиниць для вживання в продуктивних та рецептивних видах мовленнєвої діяльності).

Студенти повинні також володіти орфоепічною, лексичною та граматичною нормами першої іноземної мови, вміти правильно реалізовувати цю норму в різних видах мовленнєвої діяльності та в різних комунікативних ситуаціях.

Студент повинен продемонструвати достатньо високий рівень знань і умінь з теоретичної граматики, володіння базовою термінологією, вміння визначати, описувати та диференціювати мовні явища різними лінгвістичними методами.

Літературознавча компетенція студента на іспиті для освітньо-кваліфікаційного рівня „бакалавр” представлена системою ґрунтовних знань про періоди розвитку зарубіжної літератури, її представників та творів.

3. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ІСПИТУ

Державний іспит з першої іноземної мови для студентів IV курсу проводиться у формі усної співбесіди згідно вказаних у білетах тем з метою визначення мовної, мовознавчої та літературознавчої компетенції. Студент повинен бути готовий відповідати на питання екзаменаційної комісії, демонструючи уміння реагувати на репліки співбесідників, виразити і відстояти свою точку зору. Відповіді на перші три питання екзаменаційного білета даються виключно німецькою мовою, питання із зарубіжної літератури виконується українською мовою.

3.1. Структура екзаменаційного білета

Перше питання білета пов'язане з опрацюванням автентичного тексту німецькою мовою (не більше 1200 др. знаків). Текст стосується тематики тих розділів, які були у програмі навчання бакалаврів з 1 по 4 курс. Його потрібно уважно прочитати, зрозуміти його основну думку та бути готовим переказати текст, а також висловити власне ставлення до проблеми, оцінку авторської позиції та власну думку з приводу описаної в тексті проблеми. У тексті означено уривок для читання вголос і перекладу на рідну мову. Це завдання білета забезпечує перевірку основного тематичного словникового запасу студента, його фонетичну, граматичну та комунікативну компетенцію. Екзаменаційні тексти додаються.

Друге питання білета пов'язане з теоретичними основами німецької мови та включає питання з фахових дисциплін, які вивчалися з 1 по 4 курс. Це завдання білета забезпечує перевірку фахової компетенції бакалавра- філолога, зокрема знання базової термінології та основних граматичних понять німецької мови, характеристики різних мовних одиниць, сформованість науково-практичних навичок аналізу усіх рівнів німецької мови, уміння виділяти мовознавчі проблеми. Висвітлення граматичного явища із наведенням прикладів відмінювання, вживання, класифікацій тощо за такою тематикою:

- Артикль. Форми, функції та вживання в німецькій мові.
- Іменник. Відміни іменників.
- Іменник. Рід іменників. Substantiv.
- Множина іменників.
- Прикметник. Відмінювання прикметників.
- Ступені порівняння прикметників.
- Займенник. Види та відмінювання займенників.
- Прийменник. Види прийменників.
- Числівник. Класифікація та вживання числівників німецької мови.

- Прислівник. Класифікація та вживання прислівників німецької мови.
- Система часових форм дієслова: Теперішній час.
- Система часових форм дієслова: Минулий час.
- Система часових форм дієслова: Минулий час.
- Система часових форм дієслова: Давньоминулий час.
- Система часових форм дієслова: Майбутній час.
- Форми та вживання дієслів німецької мови у пасивному стані.
- Номінальні форми дієслів. Інфінітивні конструкції німецької мови.
- Номінальні форми дієслів.
- Вживання дієприкметників та дієприслівників у німецькій мові.
- Умовний спосіб дієслів першої сфери використання. Творення та вживання.
- Умовний спосіб дієслів другої сфери використання. Творення та вживання.
- Просте речення. Типи речень. Порядок слів у простому реченні.
- Неозначено-особові та безособові речення німецької мови..
- Складне речення.
- Складносурядне речення. Типи та вживання в німецькій мові.
- Складнопірядне речення. Типи та вживання в німецькій мові.
- Складнопірядне речення. Типи та вживання в німецькій мові.
- Складнопірядне речення. Типи та вживання в німецькій мові.
- Складнопірядне речення. Типи та вживання в німецькій мові.
- Складнопірядне речення. Типи та вживання в німецькій мові.
- Складнопірядне речення. Типи та вживання в німецькій мові.
- Складнопірядне речення. Типи та вживання в німецькій мові.

Третє питання білета стосується всебічного розкриття студентом комунікативної ситуації згідно з тематикою:

- *Здоровий спосіб життя людини.* Класична та альтернативна медицина у Німеччині. Спорт у нашому житті. Здорове харчування.
- *Освіта та виховання.* Професія вчителя. Навчання в університеті. Родинне виховання у Німеччині та Україні. Шкільна система освіти Німеччини та України. Вища освіта та подальше навчання у Німеччині та Україні. Дуальна система освіти Німеччини. Навчання за кордоном. Проблеми інклюзивної освіти у Німеччині.
- *Емоції та почуття людини.* Сенс життя людини. Конфлікти між поколіннями. Проблема людської самотності. Проблема людських стосунків. Вплив засобів масової інформації на людину.
- *Німецьке суспільство.* Німецький та український менталітет. Молодь Німеччини та України. Традиції німецького та українського суспільства. Соціальна та політична активність молоді. Стиль життя сучасної людини. Сучасний професійний світ. Стереотипи у нашому житті.

Четверте питання стосується висвітлення питання про творчий доробок та детальну характеристику творів таких авторів, як: Гомер, Есхіл, Вергілій, Данте Аліг'єрі, М.Сервантес, В.Шекспір, П. Кальдерон, Ж.Мольєр, Д.Дефо, М. Вольтер, Й.В. Гете, Е. Гофман, Дж. Байрон, В.Скотт, В.Гюго, О.Пушкін, М.Гоголь, М.Лермонтов, А. Стендаль, О. де Бальзак, Ч.Діккенс, Л.Толстой, Ф.Достоевський, Г.Ібсен, Б.Шоу, А.П.Чехов, А. Ахматова, Ф. Кафка, М.Булгаков, Бертольт Брехт, Ж.Сартр, А.Камю, Е. Хемінгуей, Г.Гарсія Маркес.

3.2. Орієнтовний перелік питань до комплексного екзамену з німецької мови та зарубіжної літератури

I. Висловлювання своєї думки щодо змісту прочитаного тексту німецькою мовою (тексти додаються).

II. Висвітлення граматичного явища із наведенням прикладів відмінювання, вживання, класифікацій тощо (німецькою мовою):

1. Bestimmen Sie Formen, Funktionen und Gebrauch des Artikels im Deutschen. Зазначте форми, функції артикля та його вживання в німецькій мові.
2. Erleuchten Sie den Sinn der Substantivgebrauch im Deutschen. Bestimmen Sie das Problem der Geschlechtsbezeichnung der deutschen Substantive. Розкрийте сутність відмінювання іменників німецької мови. Окресліть проблему визначення роду німецьких іменників.
3. Erleuchten Sie die Prinzipien der Pluralbildung der Substantive im Deutschen. Розкрийте принципи утворення множини іменників німецької мови.
4. Bestimmen Sie Deklinationssysteme der Adjektive im Deutschen und die Besonderheiten der Komparationsstufenbildung in der deutschen Sprache. Окресліть принципи відмінювання прикметників німецької мови та особливості творення ступенів порівняння прикметників.
5. Bestimmen Sie Arten und Deklinationssystem der Pronomen mit Beispielsätzen. Зазначте види та відмінювання займенників на прикладі німецьких речень різного типу.
6. Bestimmen Sie Arten und Typen der Präpositionen mit Besonderheiten ihrer Bildung in dem deutschen Satz. Зазначте види та типи прийменників із особливостями їх використання у німецькому реченні.
7. Berichten Sie über Klassifikation und Gebrauch der deutschen Zahlwörter. Повідомте про класифікацію та вживання числівників німецької мови.
8. Erleuchten Sie die Besonderheiten der Gebrauch von Adverbien der deutschen Sprache. Розкрийте особливості вживання прислівників німецької мови.

9. Beschreiben Sie das Zeitsystem der Verben: Der Gebrauch der Gegenwartsformen. Опишіть систему часових форм дієслова: вживання теперішнього часу.
10. Beschreiben Sie das Zeitsystem der Verben: Der Gebrauch der Vergangenheitsformen - Imperfekt. Опишіть систему часових форм дієслова: вживання минулого часу.
11. Beschreiben Sie das Zeitsystem der Verben: Der Gebrauch der Vergangenheitsformen – Perfekt. Опишіть систему часових форм дієслова: вживання минулого часу.
12. Beschreiben Sie das Zeitsystem der Verben: Der Gebrauch der Vergangenheitsformen – Plusquamperfekt. Опишіть систему часових форм дієслова: вживання давньоминулого часу.
13. Beschreiben Sie das Zeitsystem der Verben: Der Gebrauch der Zukunftsformen – Futur I und Futur II. Опишіть систему часових форм дієслова: вживання майбутнього часу.
14. Berichten Sie über Formen und Gebrauch der Passivkonstruktionen im Deutschen. Повідомте про форми та вживання дієслів німецької мови у пасивному стані.
15. Erleuchten Sie den Sinn der Nominalformen der Verben und Infinitivkonstruktionen im Deutschen. Розкрийте сутність номінальних форм дієслів та значення інфінітивних конструкцій німецької мови.
16. Erleuchten Sie die Besonderheiten der Gebrauch der Partizipien I und II. Розкрийте особливості вживання дієприкметників та дієприслівників у німецькій мові.
17. Erleuchten Sie Bildung und Gebrauch des Konjunktivs I. Окресліть творення та вживання умовного способу дієслів першої сфери використання.
18. Erleuchten Sie Bildung und Gebrauch des Konjunktivs II. Окресліть творення та вживання умовного способу дієслів другої сфери використання.
19. Charakterisieren Sie Typen der einfachen Sätze und geben Sie ihre Beispiele auf Deutsch. Охарактеризуйте типи простих речень та наведіть їх приклади німецькою мовою.
20. Erleuchten Sie das Problem der fixierten Wortfolge im Deutschen. Висвітліть проблему усталеного порядку слів німецького простого речення.
21. Charakterisieren Sie die Spezifik der unbestimmt-persönlichen und unpersönlichen Sätze im Deutschen. Охарактеризуйте специфіку неозначено-особових та безособових речень німецької мови.
22. Stellen Sie den Sinn der folgenden Begriffe: „Komplexer Satz“, „Satzreihe“ dar und erklären Sie ihren Gebrauch im Deutschen. Розкрийте сутність понять «складне речення» та «складносурядне речення» і поясніть їх вживання у німецькій мові.
23. Stellen Sie den Sinn der folgenden Begriffe: „Komplexer Satz“, „Satzgefüge“ dar und erklären Sie ihren Gebrauch im Deutschen. Розкрийте сутність понять

«складне речення» та «підрядне речення» і поясніть їх вживання у німецькій мові.

24. Stellen Sie den Sinn der folgenden Begriffe: „Komplexer Satz“, „Objektsatz“ dar und erklären Sie ihren Gebrauch im Deutschen. Розкрийте сутність понять «складне речення» та «підрядне речення причини» і поясніть їх вживання у німецькій мові.

25. Stellen Sie den Sinn der folgenden Begriffe: „Komplexer Satz“, „Temporalsatz“ dar und erklären Sie ihren Gebrauch im Deutschen. Розкрийте сутність понять «складне речення» та «підрядне речення часу» і поясніть їх вживання у німецькій мові.

26. Stellen Sie den Sinn der folgenden Begriffe: „Komplexer Satz“, „Finalsatz“ dar und erklären Sie ihren Gebrauch im Deutschen. Розкрийте сутність понять «складне речення» та «підрядне речення мети» і поясніть їх вживання у німецькій мові.

27. Stellen Sie den Sinn der folgenden Begriffe: „Komplexer Satz“, „Kausalsatz“ dar und erklären Sie ihren Gebrauch im Deutschen. Розкрийте сутність понять «складне речення» та «підрядне означальне речення» і поясніть їх вживання у німецькій мові.

28. Stellen Sie den Sinn der folgenden Begriffe: „Komplexer Satz“, „Konzessivsatz“ dar und erklären Sie ihren Gebrauch im Deutschen. Розкрийте сутність понять «складне речення» та «допустове підрядне речення» і поясніть їх вживання у німецькій мові.

29. Stellen Sie den Sinn der folgenden Begriffe: „Komplexer Satz“, „Konsekutivsatz“ dar und erklären Sie ihren Gebrauch im Deutschen. Розкрийте сутність понять «складне речення» та «підрядне речення умови» і поясніть їх вживання у німецькій мові.

30. Stellen Sie den Sinn der folgenden Begriffe: „Komplexer Satz“, „Vergleichsatz“ dar und erklären Sie ihren Gebrauch im Deutschen. Розкрийте сутність понять «складне речення» та «підрядне речення- порівняння» і поясніть їх вживання у німецькій мові.

III. Презентація комунікативної ситуації за запропонованою темою (німецькою мовою):

1. Mein künftiger Beruf: Stellen Sie Ihre Beziehung zum heutigen Lehrerberuf. Erzählen Sie über Ihre Berufung. Моя майбутня професія. Висловіть своє ставлення до професії вчителя іноземної мови сьогодні. Розкажіть про своє покликання.

2. Sprachen in Ihrem Leben: Erzählen Sie über Ihre Muttersprache und warum wählten Sie Deutsch als Fremdsprache zum Erlernen? Мови в Вашому житті: розкажіть про свою рідну мову, чому Ви вивчаєте німецьку мову?
3. Bestimmen Sie die Hauptaspekte der gesunden Lebensweise für heute. Зазначте основні аспекти здорового способу життя на сьогоднішній день.
4. Bestimmen Sie aktuelle Problemen der menschlichen Beziehungen. Worin sehen Sie Jugendprobleme? Окресліть актуальні проблеми людських стосунків. В чому Ви вбачаєте проблеми молоді?
5. Es gibt viele Diskussionen, ob es eine echte Freundschaft gibt oder nicht. Was denken Sie daran selbst? Багато дискутують, чи є справжня дружба. Що Ви думаєте про це?
6. Was ist eigentlich Liebe? Welche Unterschiede könnten Sie zwischen Verliebtheit und Liebe äußern? Що таке кохання? Як розрізнити любов і закоханість?
7. Die Arbeit nimmt einen wichtigen Platz im Leben jedes Menschen ein. Worin liegt der berufliche Erfolg Ihrer Meinung nach? Робота займає важливе місце в житті кожної людини. На Вашу думку, в чому полягає професійний успіх?
8. Erleuchten Sie den Sinn des Spruches „Der Mensch ist, was er isst“. Beschreiben Sie die Hauptprinzipien der gesunden Ernährung in unserem Leben. Розкрийте сутність вислову «Людина – те, що вона їсть». Окресліть основні принципи здорового харчування у нашому житті.
9. Das Waldsterben, die Luft- und Wasserverschmutzung, das Ozonloch bedrohen unser Leben. Erläutern Sie das Problem des Umweltschutzes. Вмирання лісів, забруднення повітря і води, озонова діра загрожують нашому життю. Розкрийте проблему захисту навколишнього середовища.
10. Ein wichtiger Wert unserer Gesellschaft ist: Hast du was, dann bist du was! Erzählen Sie über Prestigeobjekte der Jugend. Важлива цінність нашого суспільства: коли щось маєш, тоді собою щось представляєш. Розкажіть про об'єкти престижу молоді.
11. Erleuchten Sie den Sinn des Problems: Generationskonflikte. Was verstehen Sie unter dem Begriff „Würde des Alters“? Розкрийте сутність проблеми: конфлікт між поколіннями. Як Ви розумієте таке поняття як «гідність віку».
12. Welche wichtigste Regel haben Sie von Ihren Eltern gelernt? Welche Benimmregeln sind für unser Land typisch? Berichten Sie darüber. Якому найважливішому правилу Ви навчилися від своїх батьків? Які правила поведінки притаманні Вашій країні? Повідомте про це.
13. Was wissen Sie über die Deutschen? Was begeistert Sie in deutschen Traditionen und Spezialitäten? Що Ви знаєте про німців? Що захоплює Вас в традиціях та фірмових стравах Німеччини?

14. Teilen Sie richtig Ihren Arbeitstag und Ihre Freizeit? Haben Sie genug Zeit für Ihre Hobbys? Чи вдало Ви розподіляєте свій робочий та вільний час? Чи вистачає Вам часу для хобі?
15. Hatten Sie Auslandsaufenthalt? Würden Sie über eine Mitwohnzentrale eine Wohnmöglichkeit suchen? Berichten Sie! Чи був у Вас досвід перебування за кордоном? Чи шукали Ви квартиру за допомогою агентств нерухомості?
16. Welche Rolle spielt Geld im Leben des Menschen? Erzählen Sie über den Euro, das deutsche Geld. Яку роль відіграють гроші в житті людини? Розкажіть про грошову одиницю Німеччини.
17. Wie oft sehen Sie fern? Berichten Sie darüber, welche Art von Sendung Sie bevorzugen? Чи часто Ви дивитесь телевізор? Яким телевізійним передачам Ви надаєте перевагу?
18. Die Bank bietet heute viele Dienstleistungen an. Welchen Bankservice nehmen Sie häufig oder gelegentlich in Anspruch? Банк пропонує сьогодні багато послуг. Якими послугами банку Ви користуєтесь?
19. Wofür haben Sie Ihre monatlichen Ausgaben? Nennen Sie Dinge, für die Sie jeden Monat einen festen Teil Ihres Einkommens bzw. des Geldes ausgeben. На що йдуть Ваші щомісячні витрати? Назвіть речі, на які Ви витрачаєте фіксовану частину Вашого доходу.
20. Internet bedrückt heute Zeitungen und Zeitschriften. Äußern Sie Ihre Meinung, was besser ist: Zeitungen oder Internet? Інтернет пригнічує сьогодні газети та журнали. Що на Вашу думку краще: газети чи інтернет?
21. Sind Sie Bücherfreund? Nennen Sie Ihre Lesegewohnheiten oder zehn Gründe, warum man Bücher lesen sollte. Ви любите книжки? Назвіть Ваші читацькі уподобання або десять причин, чому необхідно читати книжки.
22. Bibliotheken gelten als Teil des kulturellen Erbes. Wie oft besuchen Sie Bibliothek für das Studium? Бібліотеки є частиною культурної спадщини. Як часто Ви користуєтесь бібліотекою для навчання?
23. Haben Sie Vorurteile? Berichten Sie, wie Vorurteile unser Leben lenken. Чи упереджена Ви людина? Повідомте, як забобони керують нашим життям.
24. Die Seele kann krank machen, aber auch heilen. Wie eng sind Körper und Seele miteinander verbunden? Душа може зробити Вас хворим, але івилікувати. Як пов'язані між собою душа і тіло?
25. Kreative Menschen – woran erkennt man sie? Erläutern Sie zehn simple Erfolgsregeln der Kreativität. Як розпізнати креативних людей? Розкрийте десять простих правил креативності.
26. Andere Länder – andere Sitten. Erleuchten Sie Hauptsache: in der Fremde nicht fremd zu sein. Кожна країна має свої звичаї. Поясніть, як на чужині не почувати себе чужим.

27. In Europa steht das Problem der Flüchtlinge sehr scharf. Auf welchen Gründen basiert sich Ausländerkriminalität? У Європі гостро стоїть питання біженців. На чому базується злочинність іноземців?
28. Die Kunst begleitet uns unser Leben lang. Wie eng ist die Kunst mit Ihrem Leben verbunden? Мистецтво супроводжує нас протягом життя. На скільки тісно Ви пов'язані з мистецтвом?
29. Erzählen Sie über Ihre Lieblingskunstart, die Sie am meisten begeistert! Розкажіть про Ваш улюблений вид мистецтва, який Вас найбільше захоплює.
30. Jugendkriminalität. Ab wann ist ein Kind/Jugendliche strafbar? Was verursacht Jugendkriminalität und wie könnte sie bekämpft werden? Злочинність серед молоді: причини, методи боротьби з нею. З якого віку дитина може бути притягнута до відповідальності?

IV. Розкриття питання з курсу зарубіжної літератури (українською мовою):

1. Гомер. «Іліада»: історична основа, проблематика, система образів, художні особливості. Гомерівське питання.
2. Батько трагедії» Есхіл. Проблематика, система образів, літературне відлуння трагедії «Прометей прикутий».
3. Вергілій. «Енеїда»: творча історія, проблематика, система образів, літературне відлуння (Котляревський). Вергілій і Гомер.
4. Загальна характеристика французького героїчного епосу «Пісня про Роланда».
5. Поема Данте Аліг'єрі «Божественна комедія» - філософсько-художній синтез середньовічної культури.
6. Роман Сервантеса «Дон Кіхот» як пародія на лицарські романи та трагікомічна епопея іспанського життя. Значення твору для розвитку нової європейської прози.
7. Жанрові різновиди драматургії В.Шекспіра. Ідейно-художня своєрідність трагедії «Гамлет» (або іншої – за вибором студента).
8. Ознаки бароко у філософській драмі П. Кальдерона «Життя – це сон».
9. Ознаки класицизму у комедії Мольєра «Міщанин-шляхтич» (або іншої – за вибором студента).
10. «Робінзон Крузо» Д.Дефо як реалістичний просвітницький роман.
11. Ідейно-художні особливості творчості Вольтера. Загальна характеристика філософської повісті «Простак».
12. Творча історія, проблематика та система образів філософської трагедії Гете «Фауст».
13. Особливості творчості Е.Т.А. Гофмана (на матеріалі конкретних творів)
14. Загальна характеристика творчості Дж. Байрона (на матеріалі творів «Паломництво Чайльд-Гарольда» або «Мазепа»).

15. Історичний роман як жанр літератури романтизму (на матеріалі роману В. Скотта «Айвенго» або В. Гюґо «Собор Паризької Богоматері»).
16. Російська література доби романтизму (на матеріалі творів О. Пушкіна, М. Гоголя, або М. Лермонтова).
17. Ідейно-художня своєрідність французького реалістичного роману (на прикладі творів Стендаля або О. де Бальзака за вибором студента).
18. Специфіка англійського реалізму та її втілення у творчості Ч. Діккенса (на матеріалі конкретних творів).
19. Ідейно-художня своєрідність російського реалістичного роману (на матеріалі творів Л. Толстого або Ф. Достоєвського).
20. Поняття про символізм у європейській літературі кінця ХІХ століття та його філософсько-естетичні засади.
21. Творчі пошуки та новаторські відкриття в драматургії кінця ХІХ – початку ХХ ст. (на матеріалі одного з творів Г. Ібсена, Б. Шоу або А. П. Чехова).
22. Загальна характеристика «срібної доби» російської поезії, її провідних напрямів, течії та художніх здобутків.
23. Поняття про футуризм, його естетичні засади та експериментаторство у царині поезії.
24. Поняття про акмеїзм, його естетичні засади та художні здобутки представників цієї течії (на матеріалі творчості А. Ахматової).
25. Своєрідність світобачення та його художнє вираження в оповіданні Ф. Кафки «Перевтілення».
26. Проблематика роману М. Булгакова «Майстер і Маргарита», традиції світової літератури у творі.
27. Бертольт Брехт: теорія «епічного театру» та її основні положення (на прикладі однієї з драм Брехта за вибором студента).
28. Філософія екзистенціалізму та її вплив на розвиток світової літератури. Проблеми вибору в творах Сартра та Камю.
29. Символіка змісту та образів філософської повісті-притчі Е. Хемінґуея «Старий і море».
30. Латиноамериканський роман. Генеза та особливості поетики. Творчість Г. Гарсія Маркеса.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КОМПОНЕНТІВ ІСПИТУ

Набуті знання та вміння оцінюються за **критеріями**:

За кожне питання випускник може максимально отримати 30 (40) балів.

Перше питання – з практики усного та писемного мовлення.

30-25 балів - студент вільно і повно володіє мовним матеріалом в усіх його аспектах з фонетики, лексики і фразеології, морфології, морфеміки та словотвору, синтаксису, здатний донести цей матеріал до свідомості інших, аргументуючи будь-яке його положення; виявляє творчі здібності в опрацюванні поставленої проблеми; уміє грамотно коментувати логіку питання, кваліфіковано веде дискусію. При висвітленні розмовної теми студент не допускає фактичних і мовленнєвих помилок.

24-20 бали - студент засвідчує високий рівень осмислення вивченого, спроможний логічно, аргументовано, чітко, точно і вільно висловлювати власні думки, не допускає фактичних помилок. Спостерігається уміння коментувати певні події, встановлювати логічні зв'язки. Мовлення чітке, логічне, хоча допускаються незначні мовленнєві помилки.

19-15 балів - студент досить послідовно і логічно розкриває розмовну тему, проте не може обґрунтувати висловлені думки, проявляє поверховість суджень, не вміє пояснити суті конкретних граматичних та словотвірних явищ, не може самостійно визначити специфіку слова як частини мови, неточно дає визначення окремих мовних фактів; відповідає на більшість запитань, що конкретизують відповідь; може навести окремі завчені мовні кліше та конструкції, проте не завжди точно. У відповіді допускає до 4-х фактичних, 5-ти мовленнєвих помилок.

14-1 балів - відповідь характеризується низьким рівнем усвідомлення, студент допускає істотні помилки у демонстрації розмовної теми, не володіє відповідною лексикою у повному обсязі, порушує логіку відповіді, відтворює матеріал на елементарному рівні, називаючи окремі факти. Інколи звучать завчені напам'ять фрази, які випускник не може чітко пояснити; відсутні приклади, допускаються грубі фактичні помилки. Висловлювання студента «бідне», спрощене, містить 7 мовленнєвих огріхів.

Друге питання розкриває рівень володіння студентом теоретичними питаннями іноземної мови і стосується граматичної та комунікативної іншомовної компетенції студентів. Оцінка знань випускників з дисциплін є комплексною, становить еквівалент усієї сукупності теоретичних відомостей,

умінь і навичок, набутих у процесі вивчення практичної та теоретичної граматики, тощо.

30-25 балів – випускник дає вичерпну відповідь на поставлене питання і виявляє глибокі ґрунтовні знання з певної граматичної теми, її теоретичні аспекти та практичне втілення.

24-20 бали – випускник правильно і майже в достатньому обсязі дає відповідь на поставлене питання, що підтверджує його глибокі знання з дисциплін, демонструє розуміння іноземної мови та її зв'язку з іншими дисциплінами гуманітарного циклу.

19-15 балів – випускник недостатньо орієнтується в матеріалі, поверхово сприймає зміст, не завжди може самостійно проаналізувати запропонований матеріал.

14-1 балів – випускник не може викласти зміст питання, погано орієнтується у навчальному граматичному матеріалі, не зміг самостійно проаналізувати запропоноване граматичне явище.

Третє питання стосується вміння творчого оброблення і перекладу прочитаного тексту певного стилю мовлення/жанру.

40-35 балів – випускник вільно висловлюється щодо змісту прочитаного тексту, викладає матеріал логічно, послідовно, трансформує одержану інформацію, добирає переконливі аргументи на користь тієї чи іншої позиції, усвідомлює можливості використання тієї чи іншої інформації для втілення власних умовиводів на окреслену проблему; демонструє знання лексики прочитаного тексту та виявляє вміння його аналізувати, демонструє обізнаність із літературно-критичними джерелами і вміння користуватися ними, а також спроможність мислити нестандартно, давати оригінальне тлумачення проблем, здатність самостійно інтерпретувати, узагальнювати, робити висновки на основі конкретного матеріалу.

34-29 бали – випускник володіє матеріалом, самостійно будує послідовне, повне, логічно викладене висловлювання, однак припускається окремих

недоліків: здебільшого це відсутність виразної особистісної позиції чи належної її аргументації.

28-21 бал – випускник передає основний зміст прочитаного тексту, відповідає осмислено, самостійно, але при цьому володіє елементарними навичками аналізу, за обсягом висловлювання сягає норми, його виклад загалом зв'язний, але відсутня самостійність суджень, їх аргументованість.

20-1 балів – студент не формулює чіткої відповіді щодо змісту прочитаного тексту, висловлювання є лише набором фраз, які між собою не поєднуються за змістом, є непослідовними, відсутні факти, важливі для розуміння думки.

Оцінювання першого та другого питання загалом має такий вигляд:

30-25 балів – «5» відмінно

24-20 бали – «4» добре

19-15 балів – «3» задовільно

14-1 балів – «2» незадовільно

Оцінювання третього питання загалом має такий вигляд:

40-35 балів – «5» відмінно

34-29 бали – «4» добре

28-21 балів – «3» задовільно

20-1 балів – «2» незадовільно

При оцінюванні відповідей на іспиті екзаменатори користуються такими вимогами:

– оцінку “відмінно” отримує студент, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання із запропонованої розмовної тематики, вільно володіє лексиною, викладає матеріал послідовно, правильно застосовує теоретичні знання з різних дисциплін лінгвістичного циклу для розв'язання практичних завдань з граматики німецької мови; припускається 2-3 неточності у викладенні матеріалу, які не призводять до помилкових висновків і рішень; вільно переказує зміст прочитаного тексту та будує власні умовиводи щодо розглянутої проблеми, висловлює своє ставлення до прочитаного, наводить

переваги та недоліки, спільне чи відмінне, позитивне чи негативне стосовно матеріалу прочитаного тексту.

– оцінку “добре” отримує студент, який достатньо розкриває основний зміст розмовної теми, володіє навичками лінгвістичного й літературознавчого аналізу, вміє теоретично обґрунтувати й застосувати набуті знання з англійської мови; правильно використовує лексику, не допускає у відповіді грубих помилок; можливі 1-2 неточності у використанні граматичних конструкцій, несуттєві помилки у висновках, узагальненнях, які не спотворюють зміст відповіді;

– оцінку “задовільно” отримує студент, який в основному правильно відповідає на питання, але викладає матеріал неповно, не завжди послідовно, хаотично; відчуває певні труднощі у застосуванні теоретичного матеріалу для виконання практичних завдань з граматики німецької мови; помиляється в застосуванні іношомовної лексики при переказі змісту прочитаного тексту;

– оцінку “незадовільно” отримує студент, який не може розкрити основний зміст розмовної теми, не володіє навичками застосування набутих знань для виконання завдань з граматики німецької мови; не володіє лексико-граматичним матеріалом у достатньому обсязі та допускає грубі помилки при переказі та перекладі змісту прочитаного тексту.

При оцінюванні відповіді студента члени екзаменаційної комісії керуються ступенем сформованості наступних компетенцій:

– комунікативна іношомовна компетенція (правильність, змістовність, аргументованість відповідей);

– уміння проілюструвати теоретичний матеріал власними прикладами;

– уміння застосувати теоретичні знання з різних дисциплін для розв’язання практичних завдань;

*– уміння самостійно зробити висновки з наведених фактів;
володіння нормами літературної мови і культур*

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Перша іноземна мова (німецька)

Основна

1. Євгененко Д.А. Практична грамати́ка німецької мови: Навчальний посібник. – Вінниця: Нова книга, 2002. – 456с.
2. Куленко В. Є. Deutsch: підручник для тих, хто вивчає німецьку мову як другу спеціальність. – Вінниця: Нова книга, 2002. – 360с.
3. Lest Deutsch gern! (Читайте німецькою із задоволенням!): Навчальний посібник./ Уклад. О.В.Зюнькіна. – К.: КМПУ імені Б.Д.Грінченка, 2004. –112с.
4. Паремская Д. А. Немецкая грамматика (неметкий язык): Учеб.пособие. – Мн.: Выш. шк., 2002. – 390с.
5. Соколова Н. Б. Справочник по грамматике немецкого языка: Учеб. пособие. – М.: Просвещение, 2002. – 544с.
6. Lehrbuch Auf neuen Wegen. Deutsch als Fremdsprache für Mittelstufe und Oberstufe. - München.: Max Hueber Verlag, 2006. – S. 259.
7. Dürrenmatt F. Meister-Erzählungen: Diogenes Verlag Zürich. – 1992. – S.293.

Додаткова

1. Тагиль И.П. Немецкий язык: Тематический справочник. – СПб.: КАРО, 2002. – 256с.
2. Тагиль И.П. Грамматика немецкого языка в упражнениях: Тематический справочник. – СПб.: КАРО, 2002. – 240с.
3. Alois Brandstetter. Österreichische Erzählungen des 20. Jahrhunderts, - Wien.: Deutscher Taschenbuch Verlag, 2005. – S.447.
4. Herzog A. Deutsche idiomatische Wendungen für Ausländer: Eine Auswahl mit Beispiele. – VEB Verlag Enzyklopädie Leipzig, 1983. – S. 175.
5. Österreichische Erzählungen. Herausgegeben von Brandsetter A. Verlag München. – 1987. – S. 447.
6. Kurze Deutsche Grammatik. S. GIRDENIENE, V. VAITEKUNIENE: Mokymo priemone I kurso studentams germanistams, VILNIAUS PEDAGOGINIS UNIVERSITETAS. - 2001, S- 124.

Зарубіжна література

Античність

1. Загальна характеристика та періодизація античної літератури.
2. Гомер. «Іліада»: історична основа, проблематика, система образів, художні особливості. Гомерівське питання.

3. Еллінська лірика, її провідні жанри, особливості творчості одного з ліриків (за вибором студента).
4. Батько трагедії» Есхіл. Проблематика, система образів, літературне відлуння трагедії «Прометей прикутий».
5. Вергілій. «Енеїда»: творча історія, проблематика, система образів, літературне відлуння (Котляревський). Вергілій і Гомер.

Середньовіччя

6. Загальна характеристика французького героїчного епосу «Пісня про Роланда».
7. Лицарський роман як жанр середньовічної літератури. Художні особливості «Роману про Трістана та Ізольду», його літературне відлуння.
8. Загальна характеристика європейської середньовічної лірики (трубадури, мінезингери, ваганти).
9. Поема Данте Аліг'єрі «Божественна комедія» - філософсько-художній синтез середньовічної культури.

Відродження

10. Роман Сервантеса «Дон Кіхот» як пародія на лицарські романи та трагікомічна епопея іспанського життя. Значення твору для розвитку нової європейської прози.
11. Жанрові різновиди драматургії В. Шекспіра. Ідейно-художня своєрідність трагедії «Гамлет» (або іншої – за вибором студента).
12. Загальна характеристика бароко як літературного напрямку XVII ст. (на прикладі філософської драми Кальдерона «Життя – це сон»).
13. Загальна характеристика класицизму як літературного напрямку XVII ст. (на прикладі комедії Мольєра «Міщанин-шляхтич»).
14. Шахрайський роман і його вплив на розвиток жанру роману в світовій літературі.
15. Утілення художньо-естетичних принципів класицизму в творчості драматургів (на прикладі творів П. Корнеля «Сид» або Ж. Расіна «Федра»).
16. Просвітництво як ідейний рух, комплекс його ідей і загальна характеристика всесвітньої літератури цієї доби.
17. «Робінзон Крузо» Д. Дефо як реалістичний просвітницький роман.
18. Творча історія, проблематика та система образів сатирико-алегоричного роману Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера».
19. Ідейно-художні особливості творчості Вольтера. Загальна характеристика філософської повісті «Простак».
20. Загальна характеристика драматургії Ф. Шіллера (на матеріалі творів «Вільгельм Телль» або «Розбійники»).
21. Творча історія, проблематика та система образів філософської трагедії Й.Гете «Фауст».

Романтизм

22. Загальна характеристика літератури романтизму, її основні течії.
23. Особливості творчості Е.Т.А. Гофмана (на матеріалі конкретних творів)
24. Загальна характеристика творчості Дж. Байрона (на матеріалі творів «Паломництво Чайльд-Гарольда» або «Мазепа»).
25. Історичний роман як жанр літератури романтизму (на матеріалі роману В.Скотта «Айвенго» або В. Гюго «Собор Паризької Богоматері»).
26. Російська література доби романтизму (на матеріалі творів О.Пушкіна, М.Гоголя, або М.Лермонтова).

Реалізм

27. Загальна характеристика реалізму як літературного напрямку ХІХ століття.
28. Провідні жанри і проблеми французької прози ХІХ століття.
29. Ідейно-художня своєрідність французького реалістичного роману (на прикладі творів Стендаля або О. де Бальзака за вибором студента).
30. Історія задуму і створення «Людської комедії» О. де Бальзака, своєрідність структурної побудови, ключові твори.
31. Специфіка англійського реалізму та її втілення у творчості Ч.Діккенса (на матеріалі конкретних творів).
32. Проблема «зайвої людини» в творчості І.С. Тургенєва.
33. Ідейно-художня своєрідність російського реалістичного роману (на матеріалі творів Л.Толстого або Ф.Достоевського).
34. Специфіка американського реалізму та її втілення в творчості Марка Твена (на матеріалі романів «Пригоди Тома Соєра» та «Пригоди Гекльберрі Фінна»).
35. Поняття про символізм у європейській літературі кінця ХІХ століття та його філософсько-естетичні засади.
36. Творчі пошуки та новаторські відкриття в драматургії кінця ХІХ – початку ХХ ст. (на матеріалі одного з творів Г.Ібсена, Б.Шоу або А.П.Чехова).
37. Трансформація давньогрецького міфу в комедії Б. Шоу «Пігмаліон», її проблематика. Новаторські відкриття Б. Шоу-драматурга.
38. Модерністські напрями і течії в поезії кінця ХІХ – початку ХХ століття.
39. Авангардистські течії у мистецтві й літературі ХХ століття.
40. Загальна характеристика «срібної доби» російської поезії, її провідних напрямів, течії та художніх здобутків.
41. Поняття про футуризм, його естетичні засади та експериментаторство у царині поезії.
42. Поняття про акмеїзм, його естетичні засади та художні здобутки представників цієї течії (на матеріалі творчості А. Ахматової).
43. Нові засоби зображення внутрішнього світу людини у модерністській прозі ХХ століття. «Потік свідомості» творчості М.Пруста і Дж. Джойса.

44. Своєрідність світобачення та його художнє вираження в оповіданні Ф. Кафки «Перевтілення».
45. Проблематика роману М.Булгакова «Майстер і Маргарита», традиції світової літератури у творі.
46. Бертольт Брехт: теорія «епічного театру» та її основні положення (на прикладі однієї з драм Б. Брехта за вибором студента).
47. Філософія екзистенціалізму та її вплив на розвиток світової літератури. Проблеми вибору в творах Сартра та А. Камю.
48. Людина та її обов'язок у концепції роману Камю «Чума».
49. Символіка змісту та образів філософської повісті-притчі Е. Хемінгуея «Старий і море».
50. Латиноамериканський роман. Генеза та особливості поетики. Творчість Г.Гарсія Маркеса.

Зразок екзаменаційного білету

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології

Погоджено
 Проректор з науково-методичної
 та навчальної роботи
 _____ Жильцов О.Б.

«   » _____ 2017 р.

Напрямок підготовки: 6.020303 Філологія (мова і література німецька)

Комплексний екзамен з німецької мови та зарубіжної літератури

Екзаменаційний білет № 1

1. Äußern Sie Ihre Meinung über den Inhalt des Textes. (Висловіть свою думку щодо змісту прочитаного тексту).
2. Erklären Sie Deklinationssprinzipien der Adjektive im Deutschen und die Besonderheiten der Komparationsstufenbildung in der deutschen Sprache. (Поясніть принцип відмінювання прикметників німецької мови та особливості творення ступенів порівняння прикметників).
3. Mein künftiger Beruf: Stellen Sie Ihre Beziehung zum heutigen Lehrerberuf. Erzählen Sie über Ihre Berufung. (Моя майбутня професія. Висловіть своє ставлення до професії вчителя іноземної мови сьогодні. Розкажіть про своє покликання).
4. Гомер. «Іліада»: історична основа, проблематика, система образів, художні особливості. Гомерівське питання.

Затверджено на засіданні кафедри
 германської філології
 протокол № від «_» _____ 2017 р.
 Зав. кафедри _____ І.Р. Буніятова

Затверджено на засіданні кафедри
 світової літератури
 протокол № від «» _____ 2017 р.
 Зав. кафедри _____ Ю.І. Ковбасенко